

יו"ל ע"י מכון 'כתבי בן מלך'

לתרומות והנצחות נא לפנות ל: 054-8422488

לקבלת העלון במייל, ניתן להצטרף בכתובת
mechonbenmelech@gmail.com

כתובת המכון: אוהב ישראל 1/9, ביתר עילית

לתגובות והערות נא לפנות ל: 052-7616048

לקהל שוחרי תורת ה'בן מלך' ואוהבי התורה בכל מקום שהם

הננו בזה בקריאה של חיבה לשוחרי התורה,
להיות שותפים וידידים איתנים למפעל הכביר של מכוננו
להפיץ על פני תבל את אורו המיוחד והבהיר בתורה של
מורנו ורבינו בעל ה'בן מלך' 'זצוק"ל

ולתמוך בבית היוצר 'מכון כתבי בן מלך', אשר אך ורק מכוחו יוצאים לאור
כל גנוי תורתו של רבינו ושיעוריו המרובים, כאשר זכינו לראות את הכרכים
הרבים נדפסים ויוצאים לאור עולם, ופתחו אופקים חדשים בפני כלל
שוחרי התורה

מהררי ציון יוצאת הקריאה, בואו לעזרת ה' בגבורים, המשימה הגדולה
עדיין לא הושלמה ודורשת משאבים רבים מדי חודש בחודשו.
נא זכו והצטרפו להימנות למצווה חשובה זו של הרבצת והפצת אור התורה
לזכות את הרבים, הטו שכם וטלו חלק במשימה הגדולה

פנו עתה להנהלת המכון והצטרפו למשפחת התורמים והמנויים
לדבר המצוה הגדולה הנתונה בידינו

באין מענה השאירו הודעתכם ונשוב אליכם בהקדם

- ספרים
- למען השם
- סדרת ספרים
- ביאורים ומאמרים
- על המורה חיים יהודה
- ספרים
- על הש"ס
- ספר
- הבית ומחשבת
- ביאורי סוחר
- ספר
- אמונה ומסחר
- מגאן
- תורה ודעת
- אמריכם
- תורה ודעת

הנצחות תורמים

קו בן מלך
03-3077354

מיתנה מכון

סניפים 14 מקות מנוחה

עמותת המענה בבית מסת
לשמוך סניפיה רבים
מחולקים לפי נחלים
בכל התחומים

רשימת ספריו בן מלך
באתר הממוחברת ספריו והלכה

מלון התחלה: 054-8422488
כתובת אהוב ישראל 1/9
ביתר עילית
קמחיה מוכנה לפי סניף 46
לתיבת הדואר
mechonbenmelech@gmail.com

בשורה טובה למבקשי ה'
ניתן להאזין לשיעורי רבינו וצוק"ל בקו השיעורים
'קו בן מלך'

03-3077354

ישנה אפשרות לבחור במאגר הממוחשב ולהאזין לשיעורים
בפרשת השבוע ובענייני דיומא

שמעו ותחי נפשכם

ויחי רצון שנוכה להגדיל תורה ולהאדירה

מכון כתבי בן מלך
הנהלה

הודעה חשובה ומשמחת
לתורמי המכון

ניתן לקבל החזר מום

על תרומות למכון בגובה של

עד 35% מערך התרומה

לפי סעיף 46

אוצרות
בן מלך

במעלתו ביותר, לעומת שאר אחיו, ואפילו כשהם פחותי המעלה ובעלי הנהגה שלילית. בכל זאת אין לשנות לבן בין הבנים, ועל האב להעניק יחס שווה לכולם. והוא יסוד גדול בחינוך הנוגע לכל הורה בישראל, ואלו שלא דקדקו בזה רבים חללים הפילה.

ואף שנכון להעניק יחס מיוחד של חביבות עבור הנהגה טובה לכל אחד כפי דרגתו, אמנם יש על האב להקפיד לעשות כן בפרטיות כשאינו נמצא עם שאר הבנים, כי האיסור 'אל ישנה' הוא דווקא 'בין הבנים' כלשון חז"ל, והיינו כשהאחים נוכחים או שהדבר יגיע לידיעתם.

* * *

ויחלום עוד חלום אחר, ויספר אותו לאחיו, ויאמר הנה חלמתי חלום עוד, והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי. ויספר אל אביו ואל אחיו וגו' (לז, ט-י)

אחר שכבר נאמר בפסוק הראשון ויספר אותו לאחיו, חזר שוב ואמר 'ויספר אל אביו ואל אחיו'. וברש"י פירש - 'לאחר שסיפר אותו לאחיו חזר וסיפרו לאביו בפניהם'. והדברים צריכים ביאור, לשם מה סיפרו שני פעמים, ומדוע לא סיפרו בבת אחת לאחיו ולאביו.

והנראה, כי הנה בסיפור אל אחיו אמר 'הנה חלמתי חלום עוד', כלומר שעבורם היה זה כבר חלום שני, והנה חלום שנכפל ונשנה יש לו יותר משמעות ותוקף מחלום שהופיע פעם אחת, וזה הכוונה 'חלום עוד'.

אולם ליעקב היה זה חלום ראשון שמתייחס אליו, שהשמש והירח ישתחוו לו.

כלומר חלום זה עצמו היה כלפי אחיו שונה מלגבי אביו, שעבורם היה זה 'חלום עוד' דהיינו עם הוספה על הראשון, ועבור אביו חלום זה הוא תחילת הענין, ולכן סיפרו שני פעמים.

ואכן שונה היתה התקיימותו של החלום כלפי האחים, אשר נכנעו והשתחוו לפניו כמה וכמה פעמים. ואילו אביו לא מצינו שהשתחוה לו אלא פעם אחת בלבד.

* * *

ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם, השליכו אותו

בכל המצבים המזדמנים לפניו, הדבר מפתח בו את הכוחות המיוחדים הנצרכים לבניית הקומה המיועדת לו. ויש שדווקא המצבים הקשים הם 'היכי תמצו' לחשוף את המדריגות הגדולות והנסתרות שבאישיותו, ולפעמים מתגלים מעלותיו דווקא בעת שנקלע למצב סבוך ומורכב, והוא נאלץ להתמודד ולהתייחס בשיקול דעת נכון ולהגיב תגובה נכונה בהתאם למצב, ובכך הוא מתחשל ומתעדן ומתברר ומרום את נפשו.

והנה בתחילת דרכו גם יעקב ידע כל זאת, ולא ביקש לישב בשלוה, ואכן עמל קשות כל השנים, כי כן הוא צורת בנין עולמו של הצדיק, וכל שכן בניינו הגדול של עם ישראל, שמצריך מאמצים כבירים, אמנם מעתה שהיו בניו שנים עשר ונקרא שמו ישראל על שם הנצחון, וחזר בשלום אל ארץ ישראל, והיה כבר בדרגת 'מרכבה לשכינה' ו'קראו הקב"ה ליעקב א-ל', סבר שהגיע לתכלית עבודתו בעולם הזה, ומעתה עומד הוא במצב של מעין העולם הבא שאין הוא נצרך לעמל ועבודה, והוא כבר נמצא במצב של 'מחר לקבל שכרם' (עירובין כב.).

אמנם לא כן היתה מחשבתו של מקום, כי עדיין לא נשלמה עבודתו של יעקב, שאף שכבר העמיד י"ב שבטים, וניצח את עשיו ואת שרו של מעלה והגיע לכל המדריגות הנשגבות האמורות, עדיין היה לו תפקיד להוסיף ולצחצח את מדריגתו כ'ישראל' עד לפיסגת שלימותה, ובתוך זה נכלל הבירור בין השבטים, לקבוע מי יהיה המלך מביניהם. ועל כן עד אז אינו יכול לישב בשלוה, כיון שהוא עדיין במצב של 'היום לעשותם' (שם).

* * *

וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקונים הוא לו, ועשה לו כתונת פסים (לז, ג)

בגמרא - 'אמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב, לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים, שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו, נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים' (שבת י:).

הנה הדגישו במאמרם 'לעולם', כי אפילו כאשר יש סיבה גדולה לדבר כגון שהבן הזה הוא מיוחד

אל הבור הזה אשר במדבר, ויד אל תשלחו בו...
ויאמר יהודה אל אחיו, מה בצע כי נהרוג את אחינו
וכסינו את דמו. לכו ונמכרנו לישמעאלים, וידינו
אל תהי בו כי אחינו בשרנו הוא (לז, כב-כז)

למרות ששני החלומות של יוסף, באו לערער
בעיקר את מעמדם של ראובן הבכור ויהודה המלך,
הרי דווקא שני האחים הללו, הם אשר נחלצו
לעזרתו להצילו ממייתה. ונראה לבאר הדבר, כי הנה
בכדי להעניש את יוסף על דבר החלום הראשון
שהוא נטילת הבכורה, דנו אותו למיתה, כלומר
הואיל ויוסף חפץ בבכורה, דהיינו זכות כפולה
מאחיו, דנהוה הם מידה כנגד מידה, ונתכוונו לשלול
ממנו אף את זכות קיומו העצמי. אולם וישמע
ראובן ויצילהו מידם ויאמר לא נכנו נפש' וכוונתו
כפי שהעידה תורה היתה 'להשיבו אל אביו'. הרי
שדווקא ראובן, שלמען בכורתו נלחמו כל האחים,
הוא אשר גונן עליו שלא יהרגוהו, ומשמעות הדבר
שבכך וויתר על הבכורה שאכן ניתנה בסופו של דבר
ליוסף.

וכפי שדרשו חז"ל - 'ראובן - ראו מה בין בני
לבן חמי שמכר הבכורה ליעקב, [ובכל זאת ביקש
עשיו להרגו], וזה לא מכרה ליוסף ולא ערער עליו,
ולא עוד שלא ערער עליו, אלא שביקש להוציאו מן
הבור' (רש"י כח, לב. ומקורו בברכות ז).

וכמו כן יהודה אשר כל חלומותיו של יוסף היו
כנגד מלכותו, וכמבואר במפרשים שדנו את יוסף
כמורד במלכות. והנה דווקא יהודה הוא אשר הציל

את יוסף ממוות, ואמר 'מה בצע כי נהרוג את אחינו
וכסינו את דמו'.

אמנם יהודה לא ויתר על מלכותו, אלא טען
בפניהם 'מה בצע כי נהרוג את אחינו וכסינו את
דמו, לכו ונמכרנו לישמעאלים'. שכן בכדי להעניש
את יוסף על דבר חלום המלכות אין נכון לדונו
למיתה ולשלול ממנו את חייו, שבדרך מידה כנגד
מידה, די לו שימכר לעבד שהוא ההיפך הגמור מן
המלוכה.

ואכן כך היה, כי הבכורה דהיינו ליטול פי שניים
ניתנה ליוסף וכדכתיב - 'ואני נתתי לך שכם אחד על
אחיו' (להלן מח, כב), וכתיב - 'בני ראובן בכור ישראל
כי הוא הבכור ובחללו יצועי אביו נתנה בכורתו לבני
יוסף בן ישראל' (דברי הימים א' ה, א).

אולם יהודה לא הפסיד את המלכות, ועל
אף שניתנה גם מלכות ליוסף, ותקופות ארוכות
בתולדות ישראל נתקיימה מלכות יוסף לצד מלכות
יהודה. אמנם עיקר המלכות בישראל היתה אצל
שבט יהודה, ולעתיד לבוא תתבטל לגמרי מלכות
יוסף, כדכתיב - 'ועבדי דוד מלך עליהם, ורועה אחד
יהיה לכולם' (יחזקאל לז, כד).

הנה כי כן, יש במעשה השבטים באותה שעה,
סימן על העתיד, שראובן אשר נעתר למחול על
בכורתו כדי להציל את יוסף, אכן איבד את בכורתו
לטובת יוסף. ואילו יהודה שלא מחל על מעמדו
כמלך, אזי אע"פ שמכירת יוסף לעבד גרמה לבסוף
לעלייתו לגדולה, מכל מקום לא ניטלה המלכות
מיהודה.

1. הנהגה רוממה וקדושה מעין זו מצינו במידה יתירה ונשגבה אצל דוד המלך, שכאשר רדף שאול אחריו וביקש להרגו, והנה
מצד הצדק והיושר, הרי המלכות היתה נתונה זה מכבר לדוד, כמבואר בכתוב שמשח אותו שמואל (שמואל א' טז, יג), ורדף
אותו שאול בלי כל עוול בכפו. והנה בעת שרדף שאול אחריו להרגו, כנס שאול למערה שישבו שם דוד ואנשיו והיה בידו
להרגו, וכתיב - 'ויאמרו אנשי דוד אליו הנה היום אשר אמר ה' אליך הנה אנכי נותן את אויביך בידך ועשית לו כאשר יטב
בעיניך' (שם כד, ד), והיה רשאי לעשות כן מדין 'הבא להרגך השכם להרגו'. ובכל זאת לא שמע אליהם דוד, ולא הרגו אלא
כרת כנף מעילו של שאול, ואף על זה אמר שם - 'ויך לב דוד אותו על אשר כרת את כנף אשר לשאול' (שם כד, ה). ואכן
הנהגה עילאית זו הוכיחה כי הוא הראוי למלכות.

בגדר מצות נר חנוכה ומהדרין נר לכל אחד ואחד

צורת המצוה על הבית

בגמ' - תנו רבנן מצות חנוכה נר איש וביתו (שבת כא:) והיינו דגדר המצוה, אינו חיוב דרמיניהו חכמים על כל יחיד ויחיד להדליק בפני עצמו. אלא תיקנו מצוה זו, שכל בני הבית מדליקים נר אחד עבורם.

ובפני יהושע שם תמה על זה - דמה נשתנה מצוה זו משאר מצוות שהן חובת הגוף שהיה חיוב על כל יחיד ויחיד. עיי"ש מה שדחק ליישב, ומסיים - ועדיין צ"ע.

ובאמת לא מצינו בשום מצוה שחלות המצוה היא באופן כזה, חובה על הבית. עד כדי כך שמבואר בתוס' (סוכה מו. ד"ה הרואה) שמי שאין לו בית, אינו מדליק נר חנוכה. ולא מצאנו כזאת, רק במזוזה. שהיא חובת הבית, שמציאות הבית עצמו, הוא הסיבה לחיוב מזוזה. אבל חיוב נר חנוכה, הרי אין זה חובת הבית. שאין הבית סיבה לחובת נר חנוכה, אלא הוא חובה על האדם להדליק הנר, לפרסם ולהזכיר הנס. והבית, אינו אלא צורת הקיום של המצוה ומקום חיובה. ואם כן, יש להבין אמאי קבעוהו באופן זה, שהחובה היא רק 'נר איש וביתו'.

גדר המצוה - 'להאיר'

והנראה בביאור הענין. דאין גדר המצוה רק הדלקה בעלמא, לעשות מעשה הדלקה, להדליק נר. ואילו היה כן, ודאי היה חובה על כל אחד ואחד להדליק נר לעצמו. אלא גדר הדלקת נר, הוא שיהיה נר "להאיר". כך הוא גדר התקנה, להדליק נר ובזה להאיר את מקומו. כי אין משמעות להדלקת נר,

אלא בכך שיהיה מאיר, ויפיץ אורו סביב. וממילא, גדר התקנה הוא, להאיר את פתח הבית על ידי הדלקת נר. 'הדלקת נר' מעצם ענינו הוא להאיר את מקומו. וכאשר באו לקבוע להדליק 'נר', היה גדר התקנה, להאיר את מקום הנר. כי הדלקת נר מבלי שאיר, אין לו שום משמעות של נר.

וכיון שאין משמעות להדלקת נר, אלא כדי להאיר את מקומו. משום כך גדרו חכמים בעיקר תקנת ההדלקה, שתהיה 'נר איש וביתו'. דאף שהחוב לעשות זכר ופרסום לנס, הוא על כל אחד ואחד. מ"מ כיון שהחוב בהדלקה הוא, 'להאיר' את הבית. על כן היתה תקנת חכמים, שכל בני הבית יצאו ידי חובתם בהדלקה אחת. שכך היא דרך הדלקת נר בבית בעלמא, שאיש וביתו, מדליקים נר אחד להאיר את הבית ונר זה משמש לכולם. וכמאמרם 'נר לאחד נר למאה' (שבת קכב.). וכך היא גם התקנה במצות נר חנוכה 'נר איש וביתו', שמדליקין נר אחד על כל בני הבית.

וקבעו מקום הדלקתה בפתח הבית, שנבחר הפתח מחמת המעלה של פרסומי ניסא. אמנם גדר המצוה הוא, להאיר מקום הפתח, שהוא חלק הבית הפונה לרשות הרבים. ובוודאי גדר המצוה להאיר את הבית, אלא שגם הפתח הוא חלק מן הבית. ואם הרחיק מן הפתח, לא קיים מצוותו.

הדלקת נר - סממן של שמחה וחג

ועוד נראה, שאין גדר מצות חנוכה, רק להאיר על ידי הדלקת נר בעלמא, זכר לנס. אלא להארה זו יש משמעות וביטוי של שמחה וחגיגיות. וכענין

2. וגם אם יש לו כמה בתים, אינו חייב להדליק אלא באחד מהם. משא"כ במזוזה כל שער וכל בית חייבים במזוזה. מאידך גיסא, מי שקנה בית שיש בו מזוזה, וכ"ש מי שהוא אכסנאי אצל אחרים, אינו חייב לקבוע מזוזה אחרת, שהחובה היא על הבית, והבית יש לו כבר מזוזה. ואילו בחנוכה, הרי מי שקנה בית שכבר הדליק בו נרות ודאי שחייב להדליק אף שהנרות עדיין דולקים. וכן אכסנאי חייב בנר חנוכה.

ואכן, חלוק הוא הגדר במי שאין לו בית בין מזוזה לחנוכה. שבמזוזה הרי הוא פטור ואינו חייב כלל. אבל בחנוכה אינו פטור אלא שהוא אנוס שאין לו אפשרות לקיים המצוה. ונראה לפי"ז, שצריך להשתדל, שתהיה לו אפשרות לקיים מצות נר חנוכה המוטלת עליו (ישקנה או ישכור בית או יהיה אכסנאי אצל אחרים). ובתוס' הנ"ל בסוכה טרחו ליישב הא דלא תיקנו ברכת הרואה במזוזה למי שאין לו בית כי היכי דתיקנו בחנוכה, עיי"ש. ולמש"כ שפיר חלוק מזוזה מחנוכה. דבחנוכה, מי שאין לו בית אינו פטור אלא שהוא אנוס וככה"ג יש מקום לתקנה. אבל במזוזה מי שאין לו בית אין כאן חיוב כל עיקר ולא תיקנו לחייב את מי שאינו חייב כלל.

הכתוב - מאור עיניים ישמח לב (משלי טו-ל).
[ודוגמא לדבר מצינו בגמרא - ואכלו ושתו ואדליקו
שרגי וכו' אמר מיחדא קא חדו בי יהודאי (גיטין נז)].

והיינו, שאין התקנה רק לעשות מעשה זכרון
בעלמא, זכר לנס. אלא תיקנו אותו באופן שהוא
ביטוי לחגיגות, שיהיה הבית מואר באור חגיגי. נרות
אור, זכר לנס. ולא תיקנו חגיגת משתה ושמחה, רק
שמחת לבב באור הנר, משום שהיה הנס בנרות.
שאופן הזכרת הנס, יהיה בו משמעות של ביטוי יום
טוב וחגיגות על ידי אור.

וכן הוא בכל המצוות, הבאים מחמת זכר לנס.
אף שנקבעו כזכר' למאורע, יש בהם משמעות
וביטוי לעצם המעשה. כגון בפורים, שנקבע היום
במשתה ושמחה, זכר לנס שנעשה על ידי משתה
היין. אך אין הסעודה והמשתה רק פעולת זכרון,
וציון בעלמא למאורע הנס. אלא הסעודה עצמה,
היא הביטוי לחגיגה על שמחת הנס.

וגם מצוות ליל פסח, שקבעה תורה זכר לנס.
פסח מצה ומרור. אין הזכרון לנס, פעולת ציון וזכרון
בעלמא. אלא שקבעה תורה להזכיר הניסים, על ידי
סעודה גדולה של חירות שיש בה לחם ובשר וירקות.
באכילת מאכלי זכרון אלו, של בשר הפסח ומצה
ומרור, חוגגים את סעודת שמחת הגאולה. ונבחרו
מינים אלו, שיהיה הפסח לבשר, והמצה ללחם
והמרור לירקות, כדי להזכיר הניסים והחירות.

וכן הדלקת נר חנוכה, יש משמעות לעצם
ההדלקה. ואין הזכר לנס, רק בהדלקת נר בעלמא,
אלא יש כאן ביטוי של חגיגות ושמחה.

ואף שאסור להשתמש לאורה. לא אסרו, אלא
שימוש שישתמש האדם באור הנרות לצרכיו. אמנם
עצם הנאת האורה, מה שמתענג מחגיגות האור
המפיץ נגהו בבית. אין זה איסור, ואדרבא, בכך הוא
מצוותה.

שיטות הרמב"ם והרמ"א בהדלקת מהדרין

והנה בגמרא (שבת כא): ת"ר מצות חנוכה נר איש
וביתו, והמהדרין, נר לכל אחד ואחד. ושיטת הרמב"ם

בזה דבעה"ב הוא המדליק הנרות כמנין אנשי הבית,
כמו שכתב (הלכות חנוכה פ"ד הל"א) - כמה נרות הוא
מדליק בחנוכה, מצותה שיהיה כל בית ובית מדליק
נר אחד, בין שהיו אנשי הבית מרובין בין שלא היה בו
אלא אדם אחד, והמהדר את המצוה מדליק נרות כמנין
אנשי הבית, נר לכל אחד ואחד בין אנשים בין נשים.

אולם הרמ"א בשו"ע (או"ח סימן תרעא) כתב
- הגה ויש אומרים דכל אחד מבני הבית ידליק.
ומבואר שיטת הרמ"א שההידור של 'נר לכל אחד
ואחד', היינו שכל אחד ידליק בעצמו.

וביאור פלוגתתם הוא שנחלקו בעיקר יסוד
ההידור של 'מהדרין נר לכל אחד ואחד'. לדעת
הרמב"ם יסוד ההידור הוא בהוספת הנרות גרידא,
אולם הכל הדלקה אחת גדולה. אולם לדעת הרמ"א
כל מעלת ההידור היא שכל אחד מדליק נרות
לעצמו.

גדר הדלקת מהדרין - תוספת אורה

ובביאור הדברים עלינו להקדים ולהבין את
עיקר גדר ההידור שנאמר בנר חנוכה, הן במהדרין
הן במהדרין מן המהדרין. אשר לכאורה הוא טעון
ביאור, דמעולם לא מצינו הידור להכפיל ולשלש
את המצוה, וכמו ליטול שני לולבים ולתקוע בשני
שופרות שאין בכך שום הידור.

והנה על פי המבואר בהבנת משמעות נר חנוכה,
שגדרו שיהיה 'נר להאיר', שכן כל משמעות הדלקת
נר היא להאיר את מקומו. 'בואר היטב, דין תוספת
הנרות למהדרין ולמהדרין מן המהדרין. דאם היה
גדר התקנה רק עצם הדלקת נר לזכר הנס, מה
הידור יש בריבוי נרות. ומעולם לא מצינו שיהיה
הידור לכפול ולשלש את המצוה. והרי זה כנוטל
שני לולבים או תוקע בשני שופרות, שאין זה הידור.
ואדרבא, עובר בכל תוסיף. אמנם, לפי מה שנתבאר
דגדר הדלקת נר מעצם ענינו, הוא נר להאיר. הרי
כל מה שמדליק יותר נרות, הוא הדלקה עם יותר
אורה. והרי זה הדלקה ביתר הרחבה, הדלקה יותר
משובחת ויותר מהודרת. והוא כנוטל לולב יותר

3. ועל דרך שכתב בבב"ל ריש סי' רסג גבי נר שבת - ואולי דכל מה דנתוסף אור יש בו יותר שלום בית ושמחה יתירה הכל
הוא בכלל עונג שבת ומיקרי נר של שבת. ומה שכתב לשון 'ואולי' צע"ג, דלהדיא אמרו בגמרא - דר' אבין הוה רגיל בשרגי
טובא (שבת כג):

הדלקה "כנגד" בני הבית - חשיבות בהדלקה

זה הביאור בדעת הרמב"ם דס"ל שההידור של הדלקת נר לכל אחד ואחד, מוטלת על ראש הבית המדליק עבור כל אנשי הבית. והיינו שבאופן שההדלקה באה עבור הרבה בני בית, ראוי שתהיה ההדלקה גדולה וחשובה יותר מכיוון שהיא מתקיימת על ידי כמה אנשים, ויש בזה הידור שלפי ריבוי האנשים כך יהיה מספר הנרות, ואין היא הדלקה מצומצמת של נר אחד. כלומר ההידור הוא שיהיה ריבוי אורה, ותוספת בעצם המצוה של נר להאיר על ידי הגדלת ההדלקה כמניין בני הבית. וההידור כאן נעשה חלק מעיקר המצוה אלא שהוא מצוה בהרחבה, ולכן אף ההדלקה שכנגד מניין בני הבית מוטלת על ראש הבית המדליק. [וכמו שיש נוהגין בנרות שבת, להדליק נרות כמניין אנשי הבית].

ועיין בחידושי הגרי"ז הלוי על הרמב"ם מה שביאר בזה באופן אחר.

והנה נפסק בשו"ע (שם) שיהיו כל אחד מבני הבית ליתן נרותיו במקום מיוחד כדי שיהיה היכר כמה נרות מדליקין. והוא על פי דברי התוס' (שם ד"ה והמהדרין) שההידור להדליק כנגד ימים הנכנסים או היוצאים הוא להיכרא באיזה יום עומדים. ולדעת הרמב"ם יש לעיין בזה, דיתכן שלדעתו צריך שתהא הדלקה גדולה אחת לכלל בני הבית ולא הרבה הדלקות קטנות, ולכן לדידיה בעי דווקא להניחם במקום אחד, אכן אפשר דאין צריך הדלקה אחת בדווקא, וגם כשמפורזין נקרא הדלקה מורחבת, שדולקין בבית הרבה נרות.

ההידור לדעת הרמ"א - נר מיוחד לכל אחד

ודעת הרמ"א שההידור הוא שכל אחד ידליק

גדול ויותר נאה, שזה הידור בגוף המצוה ולא כפילות. דמאחר שגדר ההדלקה הוא להאיר, הרי כל שיהיה תוספת וריבוי אורה, מה שמוסיף בזה הוא הידור מצוה.

גדר מהדרין מן המהדרין

ואמנם ההידור של המהדרין והמהדרין מן המהדרין, אינו תקנה נפרדת, נוסף על עיקר ההדלקה. דלא מסתבר שיש כאן תקנה להידור חדש שאינו מענין עיקר המצוה. אלא מעיקר ענין ההדלקה הוא. כלומר שבעיקר הדבר, הרי כל שמוסיף ומרבה נרות בהדלקתו, יש בזה הידור ותוספת. אלא שחכמים קבעו סדר להידור. והמהדרין מדליקין נר לכל אחד ואחד, והיינו דכיון שהדלקה זו באה עבור חיובם של כמה בני בית. ראוי שתהיה ההדלקה יותר גדולה ויותר בהרחבה. וכפי מה שבני הבית יותר, ראוי יותר להגדיל ולהרחיב ההדלקה. והמהדרין מן המהדרין, מהדרים להרבות נרות ולהרחיב ההדלקה לפי מספר הימים, שנתרבו ימי הנסע.

ויובן שפיר על פי מה שביארנו בהבנת משמעות נר חנוכה, שגדרו שיהיה 'נר להאיר', שכן כל משמעות הדלקת נר היא להאיר את מקומו. ומעתה הרי ככל שמרבה בהדלקת נרות יש כאן הידור בעצם צורת המצוה, ולמרות שיסוד המצוה אינו אלא 'להדליק נר' גרידא, אולם הדלקת נר משמעותו 'להאיר על ידי נר'. ואם כן הרי ככל שמרבה ומוסיף להרבות נרות יש כאן הדלקה עם תוספת אורה, והוי הדלקה יותר משובחת ויותר מהודרת. אלא שקבעו בזה חז"ל גדר להידור, שיהיה במספר קצוב, למהדרין ולמהדרין מן המהדרין, עיי"ש.

4. ועי' בפתיחה כוללת לפמ"ג או"ח ח"א אות מ' שהבין באמת שגדר תקנת מהדרין הוא הכפלה ושילוש. ובא להוכיח מאן שבמצוות דרבנן אין לב תוספי. ולמה שנתבאר כאן אינו ענין לכל תוספי כלל שאין זה הכפלה ושילוש, אלא שהוא הידור בגוף המצוה כמו לולב גדול ונאה וכיו"ב.

5. ועל דרך שמצינו בשו"ע או"ח רסג סעי' א' גבי נר שבת שמדליקין ב' נרות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור. ובמ"ב (ס"ק ו') דיש נוהגין להדליק שבעה נרות כנגד שבעת ימי השבוע ויש מדליקין עשרה כנגד עשרת הדברות. עיי"ש. ויש שנהגו להדליק נר לכל אחד ואחד מבני הבית. שעיקר ההידור עצם ריבוי הנרות ותוספת האורה, אלא שנקבע סדר לדבר.

6. ולפי זה עולה דגם לאחר תקנת מהדרין - אף שודאי אין להוסיף עוד נרות כדי שלא יפסיד מעלת תקנת מהדרין. מ"מ - אם הרבה בנרות, הכל נחשב נר חנוכה, ואסור להשתמש בהם. ובבה"ל (סי' רסג) משמע שהוספת נרות יותר מן המספר הקצוב אינו נר מצוה אלא שהביא שבספר התרומה לא משמע כן, ועיין עוד מהרש"א שבת כג שפי' שרגי טובא גם על נר חנוכה. וצ"ע.

בעצמו, ואין הטעם בזה בכדי שתהא הדלקה מורחבת וגדולה כשיטת הרמב"ם, אלא כדי שתהיה הדלקה מיוחדת לכל אחד מבני הבית.

כוונה שלא לצאת לדעת הרמ"א ולדעת הרמב"ם

והנה מהאי טעמא איתא בפוסקים (בפמ"ג שם ובשו"ת רעק"א תניינא י"ג) דלשיטת הרמ"א צריך כל אחד מבני הבית לכוון שלא לצאת בהדלקתו של ראש הבית בכדי שיוכלו אח"כ לקיים המצוה ולברך לעצמם. אלא שכהיום שהמנהג שמדליק כל אחד לעצמו הוי כאילו כיוון לכך. ולפי"ז פשוט שאם מתחילה לא היו בידו נרות וכיוון לצאת בהדלקת בעה"ב, ואחר כך נודמנו לו נרות, אין כל מקום להדר ולהדליק, כיון שכבר קיים מצוותו. [אולם לדעת הרמב"ם נראה שאם נודמנו לו נרות כמניין בני הבית אחר הדלקתו בידו להדליקם ולקיים את ההידור של נר לכל אחד ואחד].

ונראה דשיטת הרמב"ם שאי אפשר לנהוג כדעת הרמ"א, ואף אם יכוון שלא לצאת בהדלקתו של בעה"ב לא תועיל כוונתו, משום דלדעתו כשבעה"ב מדליק הנר עבור הבית הרי איכא כבר לכל בני הבית נר חנוכה, ואין יכולין לכוון שלא לצאת בזה, כי בע"כ יצאו ידי חובתם. וכמו במזווה שכשאחד יקבע מזווה על פתח הבית אזי כל בני הבית יצאו בזה ממילא, ולא תועיל כוונת אחד מבני הבית שלא לצאת ידי המצוה בקביעת המזווה של חבירו, דסוף סוף ישנו מזווה על הבית, וה"ה הכא. ולכן סובר דכל ההידור ששייך הוא רק להדר בהדלקה גדולה יותר, שכפי מנין האנשים כך תהא ההדלקה גדולה ומכובדת יותר, אבל הכל הוי הדלקה אחת לכלל בני הבית.

וכמו שמצינו באיש ואשתו שיש פוסקים דס"ל (עיין במשנ"ב סימן תרע"ז סקט"ז) דמהאי טעמא דאשתו כגופו אין כל מקום להידור, ואפילו יכוין אחד שלא לצאת בהדלקתו של השני לא תועיל כוונתו דבע"כ אית ליה הדלקה כבר.

מי שיש לו כנגד חלק ממספר מבני הבית

עוד נראה נפק"מ בין דעת הרמב"ם והרמ"א, דאם יש לו כמה בני בית ואין לו שמן אלא עבור חלק מהם, והוא רוצה להדר, אזי להרמב"ם מסתבר שעכ"פ ידליק זה מה שיש לו, דמאחר שגדר ההידור הוא להגדיל את ההדלקה, אלא שגדרוהו במספר

ובגדר הידור זה יש לדון, שאפשר לפרשו דגדרו הוא מעין מה שמצינו 'מצוה בו יותר מבשלוחו', דהיינו שההידור הוא מטעם עצם מעשה ההדלקה, כלומר שתהיה מעשה ההדלקה על ידי כל אחד ואחד בעצמו. אכן אין נראה שזה גדר הדברים, דהרי דין 'מצוה בו יותר מבשלוחו' נאמר בכל המצוות, ומה נתוסף כאן שיהיה בזה גדר מיוחד של 'מהדרין'.

אכן נראה לפרש דעת הרמ"א, שגדר ההידור הוא שלכל אחד יהיה נר לעצמו ויהיה הנר מיוחד לו, כלומר שיקיים כל אחד מצות ההדלקה לעצמו ולא בהשתתפות עם שאר בני הבית בנר אחד.

ונפק"מ בין שני הצדדים הללו, באופן שאינו יכול להדליק בעצמו וצריך למנות שליח להדלקתו. ובהאי גוונא הרי אם כל מעלת נר לכל אחד ואחד הוא משום שמדליק בעצמו ולא על ידי שליח, א"כ כאן שבלאו הכי אינו מדליק בעצמו, שוב יכול הוא לצאת בהדלקת בעה"ב, דאין שום מעליותא בזה שידליק שליח עבורו, יותר ממה שידליק בעה"ב עבורו. אולם אם גדר ההידור הוא שיהיה לו נר מיוחד עבורו ולא יקיים את המצוה בשותפות אזי גם אם שלוחו מדליק את הנר עבורו מקיים בזה את ההידור של נר לכל אחד ואחד. מאחר שיסוד ההידור הוא שאין יוצא ידי חובת חיוב הדלקתו על ידי נרותיו של בעל הבית, אלא מייחד לעצמו הדלקה מיוחדת עבורו, והוא מקיים את המצוה לעצמו בלא להיכלל עם בני הבית.

ועוד יש נפק"מ בין שני צדדים הנ"ל בדעת הרמ"א, דאם גדר ההידור הוא שתהיה הדלקה מיוחדת עבורו כשאינו נכלל עם כל בני הבית, לפי"ז, באופן שידליק בעה"ב את הנרות לבני ביתו, וכשיטת הרמב"ם - אזי לשיטת הרמ"א גם בעה"ב עצמו מפסיד את ההידור של נר לכל אחד ואחד, שהרי הוא מדליק הדלקה אחת גדולה לכל בני הבית וא"כ גם חובת עצמו מתקיימת בשותפות עם אנשי הבית, ונמצא שגם בעה"ב עצמו אינו מקיים את ההידור שידליק כל אחד לבדו ולא יהא לו שותף בהדלקה. אולם אם ההידור משום 'מצוה בו יותר מבשלוחו' הרי אין ריעותא בהידורו כשמשותף את

בני הבית. הרי אף שאין לו נרות בשביל מידת הדלקה גדולה כנגד כל בני הבית - אין זה סיבה שלא יוסיף בהדלקה את מספר הנרות שיש בידו. [וגם אין לומר שבאופן זה רק חלק מהם מהדרין והשאר לא, דההדלקה היא לכולם יחד. והוי הידור במקצת. והבין].

אמנם להמבואר בדעת הרמ"א שעניין ההידור הוא שכל אחד מדליק עבור עצמו, ויש לו הדלקה נפרדת. אם כן רק מי שידליק לעצמו הוא מהמהדרין,

ומי שיכלל בהדלקה הכללית אינו מהמהדרין. ולפי"ז נכון שבעל הבית ידליק לעצמו את הנר, ויכווין שלא להוציא את בני הבית או שבני הבית יכוונו שלא לצאת ממנו, ואח"כ יתן לאחד מבניו להדליק ושהוא יוציא גם את שאר בני הבית, דאם לא כן נמצא דבר זר שהבן יהא מהדר שהוא מדליק לעצמו לבד, ואילו בעה"ב אינו מהמהדרין שהרי הוא מוציא את כולם ומקיים את המצוה ביחד עמו, ומפסיד את ההידור של נר לכל אחד ואחד. והוי יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא.

על הניסים

שמשכיל להבין את המתלמד, אולם חוקים אין בהם לימוד רק הודעת הדברים.

רבת את ריבם, דנת את דינם, נקמת את נקמתם
- הסדר בזה כפי סדר התפתחות הדברים, שתחילה באים למריבה ומערכה ונלחמים עמהם, ואחר כך באים לדון ולהעניש כפי הדין הראוי להם, ואחר כך בא עת הנקמה, שנוקמים בשונאים בנקמה מוחצת. ובכל השלבים הללו עמד עבורם הקב"ה ועשה זאת במקומם. וזה הסדר גם בברכה שאחרי קריאת המגילה - הרב את ריבנו, והדן את דיננו והנוקם את נקמתינו.

מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים
- **טמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים.** החלק הראשון בא לפרש הפלא והנס שראו במלחמה זו, ואחר כך מנמק משום מה אירעו ניסים אלו משום שהיה המפלה לטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים.

גבורים ביד חלשים, רבים ביד מעטים - אחרי שמציינים שהיה גבורים ביד חלשים, יש משמעות להוספת רבים ביד מעטים. כי רבים ביד מעטים לבד עדיין אינו כל כך נס, שיתכן שיהיו המעטים גבורים עד שינצחו את הרבים. אולם לאחר שכבר נתפרש שהיו המנצחים חלשים, הרי זו תוספת חידוש עצומה בפלא הנס שאותם החלשים שניצחו גם היו מעטים, ובכל זאת ניצחו את הגבורים הרבים.

טמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים

ועל הנסים ועל הפורקן ועל הגבורות ועל התשויות ועל הנפלאות ועל הנחמות ועל המלחמות.
שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

סדר הדברים ערוך כאן בזוגות של פעולה מאת ה' ותוצאה טובה לישראל. שעל ידי 'הניסים' בא 'פורקן' לישראל. ועל ידי שהיו 'גבורות', נעשו 'תשויות' לישראל. ועל ידי ה'נפלאות' זכו ישראל ל'נחמות'. ובי'מלחמות' נראה שיש בו שני משמעויות, גם מה שה' נלחם להם וערך סדרי קרבותיהם שלא כדרך הטבע, וגם כילוי האוייב נקרא מלחמה, שנלחם בהם עד תומם. ויתכן שמה שכללו ב'מלחמות' שני החלקים, משום שרצו לקבוע לומר שבעה לשונות שהוא מספר חביב, וכמו שמצינו בהרבה דברים שבחרה התורה וחז"ל במספר שבעה.

להשכיחם תורתך, ולהעבירם מחוקי רצונך
- תורה היא החכמה והדעת, שניתן לנו להבין ולהשכיל, ועל כן באו היוונים 'להשכיחם' מאיתנו, אולם 'חוקי רצונך' הם העניינים שאינם מובנים, ואין בהם אלא עשייה, ובהם מתאים יותר הלשון 'להעבירם' כלומר למנוע אותם מלעשותם. בדומה לזה מצינו גם בתפילת הבדלה שבחונן הדעת - 'אתה חוננתנו למדע תורתך', 'ותלמדנו לעשות חוקי רצונך'. כי על חלק התורה נאמר 'מדע' שניתן לנו גם לדעת אותה, אמנם בחוקים נאמר בהם לשון עשייה 'לעשות'. וכמו כן בברכת המזון 'על תורתך שלימדתנו, ועל חוקיך שהודעתנו', כי לימוד היינו

ביד עוסקי תורתך - הנה זה פשוט כיצד טהורים מקבילים לטמאים, וצדיקים כנגד רשעים. אכן מה שזדים מקבילים לעוסקי תורתך, נראה דהיינו משום שזדים היינו הרשעים הבאים להרוס ולקלקל. וכעניין הפסוקים - זדים קמו עלי (תהילים פו) אל יעשקוני זדים. כרו לי זדים שיחות (שם ק"ט). ומאידך עוסקי התורה המה הבונים את עם ישראל, וכדרשת חז"ל 'אל תיקרי בנייך אלא בונייך'. ומבואר שגם בזה מקבילים אלו כנגד אלו.

ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך - הנה המערכה של היוונים היתה במטרה לעקור את שם ה', למעט כבוד שמים ולהשכיח את שמו, וכן לבטל את המציאות של 'אלוקי ישראל' שכונן בית מקדשו בעם ישראל ומשכין שכינתו ביניהם. מלחמתם היתה הן לבזות ולחלל את שם ה', והן ליטול מעם ישראל את המעלה הנשגבה שיש להם את תורת ה', והשראת שכינתו יתברך בתוכם.

ועל ידי הניסים והנפלאות שנעשו עמהם באותה מערכה, לא זו בלבד שהשקפתם נוצחה ונחלה מפלה מוחצת, עוד נהפוך הוא שבשני העניינים ה"ל גברה ונתחזקה יותר השקפת התורה, הן שנעשה לו יתברך שם גדול וקדוש בעולמך, שכיון שמלכות יוון היתה אימפריה גדולה ואדירה, והיתה מפתלם דבר מופלא וחידוש מרעיש, אזי נעשה לכך פרסום גדול בכל העולם שקומץ צדיקים וכהנים ניצחו את המלכות הגדולה, ובית חשמונאי גברו עליהם, ועל ידי כך נתגדל ונתקדש שם ה' יותר ממה שהיה לפני כן, ונעשה שמו מהולל בגויים.

וכן בעניין השני שעליו היתה נטושה המערכה היתה התוצאה הנוספת של הנס דהיינו שעם ישראל נושע ונגאל מצרותיו, ונתגלה כי הם עם חביבו של הקב"ה והם חלקו ונחלתו העושה להם ניסים ונפלאות ומשרה שכינתו בתוכם. והיינו - ולעמך עשית ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן כהיום הזה.

ואחר כך באו בניך לדביר ביתך, ופינו את היכלך, וטיהרו את מקדשך, והדליקו נרות בחצרות קדשך.

יש כאן ארבע פעולות שנעשו אז בחידוש עבודת בית המקדש לאחר שלטון היוונים בו, וכן נאמרו כאן ארבע כינויים לבית המקדש - דביר ביתך, היכלך, מקדשך, חצרות קדשך. ובכל שלב של חידוש עבודת

בית המקדש, נקטו בכינוי אחר. וצריך להבין מה השייכות של כל אחד מהכינויים הללו, לפעולה שנאמרה ביחס אליו.

והנה בפשטות מה שבאו הכהנים לבית המקדש, 'באו בניך לדביר ביתך' הוא רק כהקדמה להמשך שבאו לשם בשביל לפנות את ההיכל ולטהר את המקדש ולהזליק נרות והיינו בכדי לחדש את העבודה.

אכן אחרי העיון נראה ש'באו בניך לדביר ביתך' אינו רק כהקדמה להמשך אלא הוא דבר בפני עצמו. ולבוא לביאור העניין יש להקדים שבעת כניסת היוונים לבית המקדש, נגרם על ידי זה ארבעה פגמים וענייני חילול לקדושת הבית.

א. שבעצם הדבר שבאו גויים מקדשה יש כבר חילול וביזוי למקדש, כאשר סילקו את ישראל משם והיוונים הם אלו שמתהלכים בו, הרי בעצם הימצאותם שם יש חילול למקדש. [הוא מה דאיתא בחז"ל שפרצו היוונים י"ג פרצות בחיל (מידות ב,ג), כי החיל הוא המבדיל שלא יכנסו גויים למקדש, שמשם והלאה אסורה כניסת גויים (כלים א,ה) והיוונים פרצו פרצות אלו בחיל בכדי לבטא שהם מבטלים את הגבול וההבדלה הזו, וגם הם נכנסים עתה במקדש. (ועיין תו"ט מידות שם)]. ב. הכניסו צלם ועבודה זרה בהיכל, וכיוונו לדחוק רגלי השכינה משם כביכול. ג. טמאו את המקדש בעבודה זרה ובשאר טומאות. ד. שביטלו את הקרבנות ומנעו את העבודה.

ועל כך נאמרו ארבעת הלשונות הללו שבעת שחזרו בית חשמונאי ונצחום אזי תיקנו כל הפגמים הללו. ותחילה 'באו בניך לדביר ביתך', כלומר שגירשו את הגויים וחזרו עם ישראל לשם, ומעתה הם יהיו אלו הנמצאים בבית המקדש. ולכן נקטו כאן לשון בניך, כי הגויים הם נכרים זרים לבית ולכן ביאתם הוא חילולו, וכאשר נצחום באו לבית אלו השייכים לבית, והיינו 'בניך'. עם ישראל שהם בני ליה, הם השייכים אליו וראויים הם לבוא אל ביתו.

ולכן נקט כאן הלשון - לדביר ביתך - כי 'דביר' בתנ"ך הוא כינוי לקודש הקדשים, אשר משם יוצא קול הנבואה מלשון דיבור. וכל המקדש נקרא בשם 'דביר', על שם קודש הקדשים אשר מבטא את הקשר בין הקב"ה לישראל שמשם הוא מדבר עמהם כאב

המתוועד עם בניו, וכן היו שם הכרובים המורים על הקשר והדביקות של הקב"ה עם כנסת ישראל.

ופינו את היכלך - היכל היינו אולם נכבד אשר הוא מקום להעמיד בו חפצים (היכל מלשון מכיל), ואכן בהיכל נמצאים כלי בית ה', השולחן והמנורה והמזבח הפנימי. והנה כאשר באו זרים וחללוהו העמידו 'צלם בהיכל', כלומר שבמקום שעשוי להעמדת חפצי בית ה' העמידו צלם משוקף. וכשניצחום החשמונאים 'פינו את היכלך' כלומר שהוציאו את הע"ז וכמו שמצינו בדרשת חז"ל 'ואנכי פניתי הבית - מעבודה זרה', ופינו את הצלם והכניסו את הכלים השייכים להיכל ה'.

וטיהרו את מקדשך - כאן נקטו לשון 'מקדשך' כי מה שהטומאה אסורה וגורמת חילול בבית המקדש הוא מצד קדושתו, דמשום שהוא קדוש צריך להיות טהור.

והדליקו נרות בחצרות קדשך - יש שפירשו ד'חצרות קדשך' היינו בעזרה, אבל זה תמוה שלא מצינו הדלקת הנרות בעזרה. אלא הכוונה לבית המקדש שנקרא 'חצרות קדשך'. ונראה שאין הכוונה כאן דווקא להדלקת הנרות אלא לחידוש העבודה בכללות, כלומר טיהרו את המקדש וחידשו את העבודה, רק שציינו נרות מחמת הנס שהיה בנרות. אמנם עיקר הנצחון היה שחידשו את העבודה שהיתה בטלה. כדאיתא בב"ח ריש הלכות חנוכה.

ועוד נראה לומר דלכך מציינים את חידוש העבודה דווקא בהדלקת הנרות משום שכך אירע שהתחלת העבודה היתה בהדלקת המנורה, כי הרי אין מחנכין את המזבח אלא בתמיד של שחר בלבד (מנחות מט.), וכיון שבעת שנכנסו החשמונאים למקדש היה לפנות ערב אזי הוכרחו להמתין מלעשות עבודה על המזבח עד למחרת, וכן קטורת איתא למ"ד התם דאין מחנכין את המזבח אלא בקטורת של שחר בלבד, וכן עבודת השולחן דהיינו עריכת הלחם זמנו בשבת דווקא, ומשום כך לא היה ניתן לעשות שום עבודה ביום זה, רק הדלקת המנורה ולכן היה חידוש העבודה רק בנרות המנורה.

וכמוכן שאין זה במקרה, מה שסיבב ה' שחידוש העבודה יהיה דווקא על ידי המנורה ונראה הטעם בזה משום שהוא כלי המורה שהשכינה שורה בישראל, כדאיתא בחז"ל (שבת כב:) שהמנורה עדות

היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל, על ידי נר המערבי שנותן בה שמן כמידת חברותיה והיא דולקת כל היום. ואכן בעת שחידשו את העבודה במנורה אירע בהם נס חנוכה, דהיינו שלא רק הנר המערבי היה בו נס כבכל יום, אלא כל שבעת הנרות דלקו שמונת הימים בנס ופלא. והיה זה לאות שהשכינה שורה בישראל והיה נס זה לגולת הכותרת של הנצחון על היוונים, שהרי על כך היתה המערכה נטושה, האם השכינה שורה בישראל, והאם יש לעם ישראל חלק באלוקי ישראל.

וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמן הגדול - אנו מסבירים ומנמקים כאן משום מה אנו מודים. כלומר, שאנו אומרים תחילה שכך וכך היה הנס ומודים עליו, ומוסיפים שמשום שקבעו חובת הודאה על כן אנו מודים, [וכמו שנתבאר לעיל שאמירת 'על הניסים' הוא הקיום של תקנת 'להודות'].

וכן מצינו גם בברכת נודה שבברכת המזון, שמוסיפים בתוך נוסח ההודאה עצמה, הטעם והנימוק משום מה אנו מודים. ועל הכל אנחנו מודים לך 'ככתוב ואכלת ושבעת וברכת' כלומר שאנו מודים משום שהתורה ציוותה עלינו כמו שכתוב וכו'. וכן באמירת 'נשמת' מציינים נימוק 'שכן חובת כל היצורים לפניך להודות ולהלל' וכן בכל יום בברכת 'ישתבח' אומרים 'כי לך נאה ה"א שיר ושבחה וכו'.

התודה והברכה לידינו הנכבדים מתומכי מכוננו
שנטלו חלק בהוצאות גיליון זה

ברכת מזל טוב לידינו הנכבד, מחשובי אברכי קהילתנו
הרב **שמחה קורנבליט** שליט"א
לרגל היכנס בנו לעול תורה ומצוות

ברכת מזל טוב לידינו הנכבד, מחשובי אברכי קהילתנו
הרב **מנדל (בר"י) אייזנבאך** שליט"א
לרגל הולדת הבת

חשון תשפ"א

בעזרת השם יתברך

הודעה חשובה

עם הופעתו בשעה טובה של הכרך החדש ספר

במדבר חלק ב'

הננו להודיע לחברי ומנויי המכון שהספר נשלח
לכל נציגי המכון בבתי הכנסת שעל ידי קהילתנו

ירושלים - 055-6745542

בני ברק - הרב אברהם לב - 0533 184888

בית שמש - הרב אברהם צבי אקער - 052-7654776

ביתר עילית - הרב אריה קרישבסקי - 054-8422488

מודיעין עילית - הרב אליהו קירשנבוים - 052-7127701

חברי המכון מתבקשים לפנות אל הנציגים
לשם קבלת הספר ללא תמורה
כמו כן ניתן להשיג את הספר בתשלום אצל הנ"ל
וכן בהגניות הספרים ובמישרדי המכון

בברכת התורה
הנהלת מכון כתבי בן מלך

'בן מלך' - להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות

כמו כן ניתן להצטרף לקבלת עלון "אוצרות בן מלך" שיוצא לאור מידי שבוע
בכתובת המייל: mechonbenmelech@gmail.com

המעוניינים לתרום את הוצאות הגיליון לזיכוי הרבים,
נא לפנות ל- 054-8422488 או למייל mechonbenmelech@gmail.com